

Brodnia, dnia 17. VI. 1946

Jak uczyłem się w czasie okupacji.

Śmierne i groźne w swym miszerceniu hordy germańskich Teutonów napadły na Polskę, mścąc się i mordując wszyskich i wszysko. Polska upadła. Upadła ale tylko fizycznie bo duch Polaków, ten nigdy nie upadnie. Paty nawet prorusmiał, że tylko hart ducha pozwoli przetrwać i nawet wygrać wojnę. Prorusmiał to także chłop, prorusmiały także i dżiści, garnące się chętnie i dobrowolnie do rżkót. Ale nie wszyscy mieli dogodne warunki do uczenia się, nie wszyscy mieli profesorów, którzy by ich nauwali.

Tak samo było i ze mną. Nie mając podwocerników, ni żadnego wykwalifikowanego profesora, raczatem się uczyi pod kierunkiem Jerego Szatkowskiego. Musiał się on ukrywać, poniewari miał być aresztowany przez Gestapo i tylko cudem uniknął paaresztowania. Było nas czterech, dwie dziewczynki - Krystyna i Brona Kowalska, i dwóch chłopców Kultański i ja. Gromadziliśmy się u J. Szatkowskiego na ulicy Hallera str. 6. II. p.

Uczyliśmy się matematyki, ale najgłówniejszym przedmiotem był język polski. Od prasu do prasu, gdy nam udało się zdobyć historię,

uczyliśmy się historii. Rbieraliśmy się nad wieczorem. Nie zawsze nasze kołko było pełne, ponieważ pracowaliśmy, a pracować czasami trzeba było i do późnej nocy. Warunki do nauki nie były zbyt dogodne, ponieważ trzeba było się uczyć w małym pokoiku a brak książek dawał nam się bardzo we znaki. Książki trzeba było przycierać od innych chłopców, którzy uczyli się sami w domu.

Przychodzić trzeba było bardzo cicho, ponieważ w domu mieszkali Niemcy, a którym by podpadło nasze częste rbierania się. Ponieważ Łretkowski ukrywał się, byliśmy wtedy i także narazeni na uwieszenie, gdyby się to wykryło.

Jednakże moja nauka nie trwała długo, gdyż tylko rok, ponieważ Niemcy zaczęli pracować nad ufortyfikowaniem naszej okolicy, do której to pracy i mnie ragnali. Miało moje powiedzieć, że tylko nauka przygotowała umożliwiła mi wreszcie do gimnazjum.

ZWIĄZEK NAUCZYCIELSTWA PŁ.
ZARZĄD OKRĘGU POMORSK.

Dpl. 26.6. Lr. dow. 1296.

Państwo. Lic. i Gimn.

w Brodnicach
Woj. Pomorskie